

ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ –

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΝΑΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ 1912

Σεβασμιώτατε Μητρολίτα,

Σεβαστοί Πατέρες

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Κύριε Πρόεδρε της Κοινότητας Αρναίας,

Κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι των πολιτικών αρχών,

των Σωμάτων Ασφαλείας και

των φορέων της τοπικής κοινωνίας.

Εκπαιδευτικοί,

Αγαπητοί μαθητές και μαθήτριες

Κυρίες και κύριοι.

Έχουμε την χαρά, την τιμή και την ευλογία να γιορτάζουμε με μεγαλοπρέπεια δύο σημαντικά γεγονότα του τόπου μας, την εορτή της μνήμης των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού αλλά και την εκατοστή δέκατη επέτειο της Απελευθέρωσης της Αρναίας από τον Τουρκικό ζυγό.

Θεωρώντας πως είναι ιερό χρέος μας να θυμόμαστε τα γεγονότα εκείνα που κατέστησαν δυνατή την απελευθέρωση του τόπου μας και μας χάρισαν την ειρήνη και την ελευθερία που δεν είναι και δεν θα πρέπει να θεωρούνται αυθύπαρκτες και αυτονόητες έννοιες, θα σταθούμε στα κυριότερα γεγονότα του χρονικού της Απελευθέρωσης μέσα από

το βιβλίο του θεολόγου – φιλολόγου και ακούραστου ερευνητή, συμπατριώτη μας κ. Δημητρίου Κύρου.

Ο Οκτώβριος και ο Νοέμβριος ήταν οι καθοριστικοί μήνες για την απελευθέρωση της Χαλκιδικής από τον Τουρκικό ζυγό.

Στις αρχές του Οκτώβρη, τμήματα προσκόπων αποβιβάστηκαν στη Χαλκιδική. Σ' αυτά ενσωματώνονται και ντόπιοι που διώχνουν τις Τουρκικές φρουρές και εξασφαλίζουν την τάξη.

Τότε λοιπόν, στις 15 Οκτωβρίου ο Μελαζίμης του Ισβόρου (της σημερινής Στρατονίκης) έφυγε με 40 στρατιώτες. Στη συνέχεια πέρασε από τη Λιαρίγκοβη (σημερινή Αρναία) και αφού πήρε την εκεί χωροφυλακή, κατευθύνθηκε προς τα τουρκοκρατούμενα χωριά του κάμπου της Μαραθούσας.

Την ίδια μέρα, η χωροφυλακή των Ρεβενικίων πανικοβλημένη αναχώρησε για την Θεσσαλονίκη. Ενδιάμεσος σταθμός ήταν η Λιαρίγκοβη όπου κατέλυσαν στο πανδοχείο του Αλεξάνδρου, στο χοροστάσι. Όμως σώμα ανταρτών με αρχηγό τον Γιάννη Ράμναλη πολιόρκησε το ξενοδοχείο και τους ανάγκασε να παραδοθούν.

Ουσιαστικά μετά από τα γεγονότα αυτά η Λιαρίγκοβη ήταν ελεύθερη όπως και όλα τα χωριά της Βόρειας Χαλκιδικής.

Στη συνέχεια τμήματα του Ελληνικού Στρατού που απελευθέρωσαν τη Θεσσαλονίκη στις 26 Οκτωβρίου, αναχώρησαν στις 31 του ίδιου μήνα για Χαλκιδική. Διοικητής τους, ο ταγματάρχης Γεώργιος Κολοκοτρώνης, εγγονός του αγωνιστή του '21. Όταν έφτασαν στη Γαλάτιστα, ο Κολοκοτρώνης διέταξε τον Ανθυπολοχαγό Ιωάννη Αλεξάκη με τον Ουλαμό του, να κατευθυνθούν προς το Άγιο Όρος. Στις 2 Νοεμβρίου ξεκίνησαν και λίγο έξω από τον Άγιο Πρόδρομο ενσωματώθηκαν στην πορεία ο Διοικητής του 1^{ου} Λόχου, Υπολοχαγός Λυμπέρης Καλοπόθος με τους άντρες του. Κατευθύνθηκαν προς τη Λιαρίγκοβη μέσω του Χολομώντα που τις μέρες εκείνες ήταν δύσβατος λόγω των

αντίξωων καιρικών συνθηκών. Ο Ουλαμός του Αλεξάκη έφτασε το απόγευμα έξω από τη Λιαρίγκοβη όπου σταμάτησε για ανασυγκρότηση. Το μήνυμα είχε φτάσει στην κωμόπολη της Αρναίας και παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, ιερείς, δάσκαλοι, μαθητές και πλήθος κόσμου έσπευσαν να τους υποδεχτούν. Ο Ανθυπολοχαγός Ιωάννης Αλεξάκης μετέφερε στο ενθουσιασμένο πλήθος το χαρμόσυνο μήνυμα της Απελευθέρωσης της περιοχής. Αυτό ακριβώς το γεγονός αποτυπώνεται με κάθε λεπτομέρεια στο μνημείο της απελευθέρωσης που έχει ανεγερθεί στην είσοδο της Αρναίας, στον τόπο δηλαδή που έγινε η υποδοχή του Ιωάννη Αλεξάκη και του Ουλαμού του εκείνη την ιστορική ημέρα. Το «εν λόγω» μνημείο αποπερατώθηκε με τη σύμπραξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, του Δήμου Αρναίας, της Μητρόπολης, του Συνδέσμου Εφέδρων Αξιωματικών Χαλκιδικής και της Πολιτιστικής και Επιμορφωτικής Εταιρείας Αρναίας.

Προς τιμήν του Ανθυπολοχαγού Αλεξάκη, ένας δρόμος της πόλης μας πήρε το όνομά του.

Επίσης, η Πολιτιστική και Επιμορφωτική Εταιρεία Αρναίας, αδελφοποιήθηκε με τον αντίστοιχο Πολιτιστικό Σύλλογο της γενέτειρας του Αλεξάκη στο Λασίθι της Κρήτης.

Όλα τα προειρηθέντα αποτελούν «εν συντομία» το χρονικό του μεγαλειώδους γεγονότος της Απελευθέρωσης της Αρναίας «εν έτει» 1912, που από το 1985 κι έπειτα έχει καθιερωθεί η 1^η Νοεμβρίου ως ημέρα εορτασμού της ενσωμάτωσης της Αρναίας στο υπόλοιπο Ελληνικό κράτος.

Σήμερα, 110 χρόνια μετά, 110 χρόνια μετά που η ιστορία φαίνεται να επαναλαμβάνεται με τις προκλήσεις των γειτόνων μας δια στόματος του ηγέτη τους να γίνονται καθημερινά όλο και πιο έντονες, τους κατοίκους των ακριτικών περιοχών της πατρίδας μας να δέχονται συνεχείς προκλήσεις, που το μεταναστευτικό στη χώρα μας δεν βρίσκει λύση, 110 χρόνια λοιπόν μετά έχουμε ανάγκη περισσότερο από ποτέ να αποτίσουμε φόρο τιμής σε όλους αυτούς τους αθάνατους ήρωες αλλά και να συνδέσουμε

τη νίκη αυτή με τη βοήθεια των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού που γιορτάζουμε σήμερα.

Ο Κοσμάς και ο Δαμιανός με καταγωγή από την Ασία διδάχτηκαν από μικρή ηλικία από τη μητέρα τους, τη Θεοδότη την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Τα δύο αδέλφια σπούδασαν πολλές επιστήμες όμως επέλεξαν να επιδοθούν στην ιατρική χωρίς να αμοίβονται. Θεράπευσαν τις ασθένειες πολλών ανθρώπων, χωρίς να παίρνουν χρήματα, εξ' ου και η ονομασία Ανάργυροι. «Άγιοι Ανάργυροι και θαυματουργοί, επισκέψασθε τας ασθενείας ημών, δωρεάν ελάβετε, δωρεάν δότε ημίν». Πλήρως αποδίδεται η ιδιότητά τους στο παραπάνω απόσπασμα από το απολυτίκιο των Αγίων Αναργύρων. Έτσι, ταπεινά αφού έζησαν όλη τους τη ζωή, πέθαναν ειρηνικά και ετάφησαν στην τοποθεσία Φερεμά της Ασίας.

Οι αρετές των Αγίων Αναργύρων ενσαρκώνονται σε αυτόν εδώ τον ναό, που ως τόπος λατρείας, απαλύνει όλους τους πονεμένους και θεραπεύει όσους επικαλούνται τη χάρη και τη βοήθειά τους.

Αυτά τα θαυμαστά φαίνεται, πως αφουγκράστηκαν και οι γυναίκες της Αρναίας, που απ' το 1911 άρχισαν να οργανώνονται για να συγκροτηθούν επίσημα σε σώμα το 1918, ιδρύοντας το 1^ο Γυναικείο Σωματείο στην Αρναία με την επωνυμία «Ένωσις Ελληνίδων Λιαρίγκοβης η Αγία Παρασκευή», με προτροπή του τότε Μητροπολίτη Ιερισσού και Αγίου Όρους κ.κ. Σωκράτη Σταυριανίδη. Στόχοι του Σωματείου ήταν να βοηθήσει τη σχολική μόρφωση, να εργαστεί και να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης στον τόπο, να βελτιώσει τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, να αυξήσει την οικονομική της παραγωγή και να φροντίσει για την κοινωνική φιλανθρωπία.

Οι γυναίκες λοιπόν της Αρναίας εκείνης της εποχής ήταν δυναμικές και αποφασιστικές. Γκρέμισαν με τα ίδια τους τα χέρια, με μόχθο και προσωπική επίπονη εργασία το κτήριο που στέγαζε την Τουρκική Αστυνομία αλλά προγενέστερα

λειτουργούσε ως σχολείο για να γίνει, ακριβώς εδώ, η ανέγερση του ναού των Αγίων Αναργύρων. Με την καθοριστική τους παρέμβαση συνέβαλλαν στη διαμόρφωση και τον καθαρισμό του χώρου για να θεμελιωθεί ο ναός. Έτσι, ο ναός θεμελιώθηκε το 1919 και αποτελεί δείγμα περίλαμπρης Βυζαντινής αρχιτεκτονικής, σταυροειδούς με τρούλο, που σχεδιάστηκε από τον ακαδημαϊκό Ορλάνδο, σπουδαίο ερευνητή της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής και έναν από τους θεμελιωτές της Βυζαντινής τέχνης στην Ελλάδα. Ο ναός αυτός αγιογραφήθηκε από μοναχούς του Αγίου Όρους με τοιχογραφίες καθαρά αναγεννησιακές. Με το πέρασμα των χρόνων ο ναός λειτούργησε ως Προσκύνημα, αλλά και ως γυναικεία και ανδρική Ιερά Μονή.

Όλα αυτά αναφέρονται σε ένα έντυπο αφιέρωμα του Συλλόγου Γυναικών Αρναίας που επιμελήθηκαν με πολλή αγάπη τα μέλη του Διοικητικού μας Συμβουλίου.

Συνεπώς, η βοήθεια των Αγίων Αναργύρων σε συνδυασμό με τη γυναικεία θέληση και άοκνη διακονία ως οφειλή προς το πρόσωπο της Παναγίας αλλά και της εκκλησίας, της κορωνίδας της πίστης μας, που κάθε γυναικεία οντότητα, θέλω να πιστεύω, αυθύπαρκτα ταυτίζεται μαζί τους, συνέτειναν στην αποπεράτωση του ναού.

Σε μία κοινωνία που η βία, ο υποβιβασμός της ανθρώπινης ζωής και τα σύγχρονα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας μας ταλανίζουν καθημερινά με επιπτώσεις ολέθριες, δεν ταιριάζει ο αλληλοσπαραγμός αλλά η απλόχερη αγάπη της Χριστιανικής πίστης, όπως αυτή των Αγ. Αναργύρων.

Σε μια κοινωνία που χωλαίνει και οδηγείται στο τέλμα, σε μια εποχή και συγχωρέστε με, εάν αποτελεί προσωπική μου πεποίθηση, που τα πάντα γύρω μας τρέχουν με γρήγορους ρυθμούς και είναι υπό αμφισβήτηση: αξίες, ιδανικά, θεσμοί, η πίστη μας, οι ανθρώπινες σχέσεις, έχουμε ανάγκη περισσότερο από ποτέ να έρθουμε κοντά στα ιδεώδη, στις αξίες, στις αρχές και τις διδαχές των πατέρων της Εκκλησίας μας που στάθηκαν σανίδες

σωτηρίας σε δύσκολες στιγμές τόσο για το γένος όσο και για την Ορθόδοξη Χριστιανική μας πίστη.

Εύχομαι ενώπιον όλων σας, να γίνουμε κοινωνοί και αρωγοί μιας πολύπλευρης ανθρωπιστικής αλλά και ταυτόχρονα Χριστιανικής Παιδείας. Η λέξη «Παιδεία» περικλύει μέσα της κάτι βαθύτερο, δεν θα πρέπει να συγχέεται με τη στείρα απομνημόνευση γνώσεων, που έχει επικρατήσει στον σύγχρονο τεχνοκρατικό πολιτισμό. Η «Παιδεία» είναι μια ευρύτερη έννοια, είναι η ελευθερία, τα όρια της ελευθερίας, είναι η ταπεινότητα, η επιμονή στις αξίες μας, το ότι δεν είμαστε προς πώληση, το ότι σεβόμαστε τους συνανθρώπους μας, προστατεύουμε τον αδύναμο, αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας όταν χρειαστεί με όποιο τίμημα. Παιδεία είναι ο δύσκολος δρόμος της αξιοπρέπειας και της εντιμότητας.

Κλείνοντας, ως γνήσιοι απόγονοι του Αριστοτέλη, του πατέρα της φιλοσοφίας παγκοσμίως, που έχουμε την ευλογία και το προτέρημα να βρισκόμαστε κοντά στη γενέτειρά του, ως γνήσιοι απόγονοι των Μακεδονομάχων και των πρωτεργατών της Επανάστασης της Χαλκιδικής αλλά και ως Χριστιανοί Ορθόδοξοι με ακούσματα αγίων, με Εκκλησία, με Ελλάδα, με Χριστό και Παναγία οφείλουμε να διαφυλάξουμε όλη αυτή την πολύτιμη παρακαταθήκη και να τη μεταλαμπαδεύσουμε ακέραια, χωρίς προσμίξεις στις επόμενες γενιές. Οφείλουμε να δείξουμε και να διδάξουμε στους νεότερους, είτε ως γονείς, είτε ως δάσκαλοι, είτε ως κληρικοί, είτε ως μέλη μιας ευνομούμενης και δημοκρατούμενης πολιτείας, από το δικό του μετερίζι ο καθένας, την καθοριστική σημασία της αναγνώρισης των αγώνων και των θυσιών των προγόνων μας σε συνδυασμό με τον ενάρετο βίο των Αγίων της Ορθόδοξης Χριστιανικής Πίστεως μας.

Κυρίες και κύριοι

Ας γίνουμε αντάξιοι συνεχιστές και μιμητές των προγόνων μας, που θυσιάστηκαν για το αγαθό της ελευθερίας και μιμητές των Αγίων Αναργύρων που αφογγύστως προσέφεραν τις υπηρεσίες τους, σε όσους τους είχαν ανάγκη.

Όλα αυτά συνέχουν την Εθνική και Χριστιανική μας οντότητα γιατί είμαστε «απ' τα κόκαλα βγαλμένοι των Ελλήνων τα Ιερά» και αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς.

Τέλος, ως άνθρωποι έχουμε χρέος υπέρτατο να δούμε ψηλά αφήνοντας πίσω μας «τα κακώς κείμενα», ενδυναμώνοντας έτσι το εθνικό και Χριστιανικό μας φρόνημα.

Σας ευχαριστώ.

Χρόνια πολλά σε όλους!!!